

JEBEL

Sediul consiliului local: Jebel nr. 251, telefon 0256/394500, fax 0256/394015;

Coordonate:

45°33'36" lat. N;
21°13'19" long. E;

Repere istorice:

-1332 - localitatea este atestată documentar în evidențele papale sub numele de **Zephel**, ca proprietate regală;

-1425 - este amintită o cetate aparținând micului nobil român **Nicolae Tretul**;

-Jebelul avea drept de a organiza bălciuri; - pe apa Timișului funcționau mai multe mori plutoare;

-1660 - prin Jebel, fiind însoțit de Ali, beglerbegul Timișoarei, trece călătorul și învățatul otoman **Evlia Celebi (Derviş Mehmed Zilli)** care consemnează: "Chebel este o localitate locuită de români creștini, așa cum sunt toate satele din Banat.";

-1717 - **Schebell** - Jebel avea 200 de case;

-1761 - în Jebel se deschide oficiul poștal;

-1863 - satul e lovit de o mare secetă, încât localnicii nu obțin nici un fel de recoltă;

-1869 - ca urmare a unor ploi torențiale, întreg hotarul localității e acoperit vreme de câteva zile de apă;

-26 octombrie 1881 - se naște **Vasile Loichită**, profesor de teologie la Cernăuți (d. 30.01.1958, în Timișoara);

-1900 - se înființează corul bărbătesc;

-1908 - se naște **Lucian Surlașiu**, dirijor, muzicolog, profesor (d. 1987);

-1924 - comuna avea 4 000 de locuitori, conform statisticilor vremii;

-23 septembrie 1925 - s-a născut **Efta Botoca**, virtuoz instrumentist violonist (d. 13.09.1991);

-1936 - în localitate existau școală primară, cor mixt, bibliotecă (școlară), Casă Națională, moară, cooperativă de credit și banca „Jebeleana”;

-5 octombrie 1945 - s-a născut **Nicolae Săcară**, etnolog, istoric, etnograf (d. 2006);

-27 noiembrie 1966 - s-a născut **Radian**

Belici (d. 17 decembrie 1989, la Timișoara).

Erou Martir;

-2002 - Comuna Jebel avea 3 356 de locuitori;

-2008 - este înființat primul club comunal de box din județul Timiș (antrenor, profesor **Alin Goleanțu**).

- 28-29.05 2011 - la baza hipică din Jebel s-a desfășurat, în premieră națională, ediția I în aer liber a cupei Steaua la echitație, disciplina voltije, care îmbină echitația cu elemente de gimnastică și dans;

Populația stabilă la 1 ianuarie 2009 - total: 3 450 persoane, din care:

- masculină = 1 713 persoane

- feminină = 1 737 de persoane

Numărul locuințelor la 1 ianuarie 2009: 1 216;

Instituții școlare: Școală cu clasele I-VIII „Martin Suboni”; Grădiniță cu program normal;

Instituții sanitare: Spitalul de Psihiatrie și pentru Măsuri de Siguranță; Dispensar medical; Farmacii umane: (două); Dispensar sanitar-veterinar;

Instituții culturale: Casa Națională „Efta Botoca”; Bibliotecă fondată la anul 1962);

Baze sportive și de agrement: Sală de sport școala Jebel; Baza sportivă Jebel;

Biserici și alte lăcașe de cult:

- Biserica ortodoxă română (1752); Biserica greco-catolică (1858); Biserica romano-catolică (1898); Biserica pentecostală; Biserica baptistă (1905); Capela ortodoxă română în incinta Spitalului de Psihiatrie;

Ruga:

- Ruga românească (20 iulie - Sfântul Ilie).

PRIMĂRIA ȘI CONSILIUL LOCAL AL COMUNEI JEBEL

Bociu Sabin Ionel	primar	Negruț Felician, consilier	PDL
Lazăr Luca Lucian	viceprimar	Petruș Teodor, consilier	PNL
Bociu Doru, consilier	PSD	Popa Aurel, consilier	PDL
Bulzan Alina-Gabriela, consilier	PNL	Romanescu Marius, consilier	PNL
Giltofet Ionel, consilier	PSD	Noge Cristina, consilier	PDL
Hegheș Codruța-Elisabeta, consilier	PDL	Ștefănescu Ionel-Georgian, consilier	PSD
Mureșan Cornel, consilier	PSD	Zimcea Cornel, consilier	PSD

JEBEL

EROUL MARTIR

Radian Belici s-a născut la 27 noiembrie 1966, în Jebel. În decembrie 1989 lucra în echipa de pompieri de la Combinatul Chimic Solventul. În după-amiaza zilei de 17 decembrie 1989, în jurul orei 16, a ieșit la plimbare cu soția, Natalia, și cu fetița. Au ajuns în fața hotelului „Timișoara” și au văzut manifestații, dar și o față plină de sânge. Radian își trimite atunci familia acasă și se alătură demonstranților. A fost împușcat în cap în Piața „700”. Corpul său a fost dus la morga din incinta Spitalului Județean, de unde a fost furat, transportat la București și ars la crematoriul „Cenușa”. În **Dosarul nr. 330/P/1991**, privind evenimentele din Piața „700” ce au avut loc în 17 decembrie 1989, Parchetul Militar este evaziv: „**În contextul deschiderii focului în Piața Libertății, un grup format dintr-un subofițer și doi militari în termen a acționat la intersecția străzilor C. Brediceanu cu str. Mărășești, situată spre Piața „Timișoara 700”. În piață s-au înregistrat 2 morți și 9 răniți, toți prin împușcare. Majoritatea răniților declară că s-a tras din spere grupul de militari, dar nu au putut**

indica elemente de identificare a acestora, respectiv dacă aparțineau de Ministerul Apărării Naționale sau de Ministerul de Interne, semnele de armă sau gradele acestora”. În schimb, Raportul SRI despre Revoluție arată clar cum a fost ucis Radian: „**Plutonierul major (r) Bușilă - fost infirmier la Batalionul CFR Săcălaz - făcând uz de armă, a provocat moartea prin împușcare a numitului Belici Radian. În prezent, subofițerul este fugit din țară**”.

Radian Belici a fost declarat Erou Martir, iar o stradă din Timișoara îi poartă numele. În Piața „700” există o placă comemorativă din marmură care amintește sacrificiul său suprem făcut pentru libertate și demnitate.

ETNOLOG, ETNOGRAF ȘI ISTORIC

Nicolae Săcară s-a născut la 5 octombrie 1945 în comuna Jebel. Școala elementară a făcut-o în comuna natală, apoi a urmat Liceul real-umanist Ciacova. Între 1963-1968 este student la Facultatea de Istorie-Filozofie, Universitatea „Babeș-Bolyai” din Cluj-Napoca. Până în 1985 - muzeograf, apoi șef de secție și director adjunct științific la Muzeul Banatului din Timișoara. Din 1982 - doctor în istorie la Institutul de Istoria Artei al Academiei (1982). Director adjunct al Colegiului Național Bănățean (1985 - 1989). Director adjunct al Școlii Normale „Eftimie Murgu” din Timișoara (1998 - 2003). Gradul didactic I în învățământul preuniversitar. Director general al Muzeului Banatului (1993 -1996). Din 1995 - cercetător științific principal, gradul II. Din martie 2004 - cercetător științific principal, gradul I. În 1996 ocupă prin concurs catedra de Istoria medie a României, Istoria Bizanțului și Etnografie la Universitatea de Vest. A întreprins studii asupra evului mediu bănățean, a etnografiei și istoriei culturii

din zona de sud-vest a României. Publică volumele: „**Valori ale arhitecturii populare românești**” - 1987 (sinteză asupra fondului arhitecturii bănățene); „**Județul Timiș**” - 1988 (în colaborare); „**Memoria satului românesc**” - 1997 (în colaborare); „**Ioachim Miloia, un erudit cărturar**”-1997 (în colaborare); „**Bisericile de lemn ale Banatului**” - 2001 (monografie); „**Bisericile de lemn dispărute din Banat**” - 2002 (reconstituire istorică a monumentelor de lemn dispărute); „**Dincolo de ziduri**” - 2002, vol. I (prezentare a monumentelor medievale bănățene). A publicat 42 de studii de specialitate din domeniile istoriei medievale a Banatului, istoriei culturii și etnologiei bănățene și a colaborat la strângerea documentației pentru „**Atlasul Etnografic al României**”.

A trecut la cele veșnice în anul 2006.

JEBEL

REGELE
VIOLONIȘTILOR

La Jebel, în 15 octombrie 2000, căminului cultural din sat a primit numele de „**Casa Națională Efta Botoca**”. Sfânta Liturghie s-a petrecut cu participarea Corului Facultății de Teologie a Universității de Vest. După Parastas și Slujba Mică, desfășurate la Monumentul Eroilor din Jebel, în fața bisericii ortodoxe române s-a dansat hora și călușarii. Apoi, ansamblul profesionist de cântece și dansuri „Banatul” din Timișoara a susținut un spectacol folcloric intitulat „**In memoriam Efta Botoca**”. Una dintre perioadele cele mai fructuoase din viața lui Efta Botoca a fost aceea în care a fost invitat să cânte cu formația celebrului naist **Gheorghe Zamfir**, alături de **Pavel Cebzan**, **Dorin Cuibaru** (doi alți mari instrumentiști bănățeni), **Paul Stângă** și **Marin Chiser**.

Gheorghe Zamfir și formația sa. La vioară, Efta Botoca. (Paris, 1975)

Atunci a colindat Efta Botoca lumea, a cântat pe cele mai mari scene și a dus faima cântecului bănățean peste mări și țări. Municipalitatea din Timișoara a cinstit, la rândul său, memoria lui Efta din Jebel, dând numele artistului unei străzi din zona Kuncz-Satul de Copii „Rudolf Walther”.

Într-un interviu acordat poetului **Vasile Todi**, dirijorul **Diodor Nicoară**, o personalitate a muzicii corale românești, întrebând cine crede el că ar fi regele între atâtea nume mari ale muzicanților din Banat, a răspuns, fără echivoc: „**Efta Botoca!**

Regele violoniștilor bănățeni! Dulceața tonului lui Efta nu l-a avut nici un violonist din lume. Calitatea tonului, acuratețea, toate broderiile, le zic așa ca să priceapă lumea, Efta le-a cântat cu o claritate de susur de apă de izvor, plângând pe pietre.”

PELERINAJ LA MAGLAVIT

În anul 1935, mulți locuitori din Jebel au fost cuprinși de o adevărată febră mistică. Zeci de localnici credincioși luau drumul comunei Maglavit pentru a-l vedea pe Petrache Lupu (foto), despre care în tot Banatul se auzise că face minuni, vindecă orbi, surzi sau ologi. Lupu era un cioban găngav din comuna Maglavit, județul Olt, despre care se spunea că avusese o convorbire cu **Dumnezeu**

(Lupu îi spunea „**Moșu**”), iar asta i-a dat o faimă atât de mare încât lumea se bulucea să-l vadă, să-l atingă. Faptul că destui oameni din comuna Jebel au fost în pelerinaj la Maglavit îl consemnează publicația „**Voința Banatului**” din 25 august 1935, care relatează pe larg fenomenul, subliniind nemulțumirea pelerinilor că nu li s-au pus la dispoziție bilete de tren cu reducere sau chiar gratuite. Un autobuz pleca din Timișoara spre Maglavit, cu o oprire la insula Ada Kaleh, biletul dus-întors costând 250 de lei. Cu trenul, la clasa a III-a, călătoria era mai scumpă: 400 de lei, dus-întors, după cum amintea ziarul „**Vestul**” la 11 septembrie 1935.

Cei din Jebel nu erau singurii bănățeni care au vrut să-l vadă pe „sfânt”. Au plecat la Maglavit și paori din Pesac și Moșnița sau Orșova, mai ales că reclama la adresa ciobanului care s-a convorsat cu Dumnezeu mergea bine: mii de vederi cu chipul lui Petrache Lupu se vindeau în satele bănățene. Presa vremii din Banat relatează: „**Trenuri ticsite varsă spre Maglavit puhoai de lume. În Banat pelerinajele se țin lanț.**” Nebunia ajunsese atât de departe încât într-un articol apărut în publicația „**Banatului**” din 13 octombrie 1935 se scria: „**Petrache Lupu, deși este un cioban și nu un istoric, prin influența mare a bănățenilor la Maglavit ne întărește în credința că nu am fost niciodată un popor sec sub raport religios... Să dea D-zeu ca Petrache Lupu să facă cea mai mare minune din Banat, deschizând ochii atât conducătorilor bisericești, cât și ai acelor administrativi**”...